

Član 22. stav 3. Zakona o parničnom postupku Član 12. stav 3. Zakona o izvršnom postupku

**ČINJENICA DA JE IZVRŠENIK U PRIGOVORU NA RJEŠENJE O IZVRŠENJU
NA OSNOVU IZVRŠNE ISPRAVE IZJAVIO I PRIGOVOR MJESNE
NENADLEŽNOSTI, NE SPREČAVA SUD KOJI JE DONIO RJEŠENJE O
IZVRŠENJU DA I O OSTALIM RAZLOZIMA IZ PRIGOVORA ODLUČI, JER
SAMO TAJ SUD (KOJI JE DONIO RJEŠENJE O IZVRŠENJU) MOŽE ODLUČITI
O PRIGOVORU NA SVOJE RJEŠENJE.**

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 128 0 Ip 029912 22 R od 18.10.2022. godine)

<----->

NEPOSTOJANJE DVOSTRUKE LITISPENDENCIJE U SLUČAJU PARNIČNOG MJENIČNOG SPORA I IZVRŠNOG POSTUPKA ZA NAPLATU ISTOG POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DRUGOG SREDSTVA OSIGURANJA DUGA

Zakon o parničnom postupku član 67 stav 1 tačka 3)

- Izvršni postupak koji je tužitelj pokrenuo protiv tuženih na osnovu ugovora o hipoteci, kao izvršnoj ispravi, radi naplate potraživanja iz ugovora o kreditu, nema značaj procesne smetnje (dvostruke litispendencije) za pokretanje parničnog postupka po tužbi tužitelja protiv tuženih radi naplate mjenične svote po mjenicama kojima je kredit bio obezbijeđen.

Obrazloženje:

"Neosnovano tuženi u reviziji prigovaraju da je drugostepena presuda zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 231. i 67. stav 1. tačka 3. ZPP. Pravilno je drugostepeni sud primijenio odredbu člana 231. ZPP jer je u obrazloženju svoje odluke ocijenio sve žalbene navode koji su od odlučnog značenja, pa tako i žalbene navode koji se odnose na prigovor dvostruke litispendencije te navode o formalnim nedostacima predmetnih mjenica.

Pravilno su sudovi nižeg stepena odbili kao neosnovan prigovor tuženih o postojanju dvostruke litispendencije, kojeg su tuženi zasnovali na okolnosti da tužitelj protiv njih, na osnovu ugovora o hipoteci kao izvršnoj ispravi, vodi izvršni postupak radi naplate potraživanja po predmetnim ugovorima o kreditu. Izvršni postupak kojeg je tužitelj pokrenuo protiv tuženih na osnovu ugovora o hipoteci, kao izvršnoj ispravi, radi naplate potraživanja iz ugovora o kreditu, nema značaj procesne smetnje za pokretanje parničnog postupka po tužbi tužitelja protiv tuženih radi naplate mjenične svote po mjenicama kojim je kredit bio obezbijeđen. Tužitelj posjeduje pravni interes da putem predmetnog parničnog postupka svoje potraživanje ojača i sticanjem izvršne isprave po osnovu predmetnih mjenica, kako je to pravilno u razlozima svoje odluke naveo i drugostepeni sud. U svakom slučaju, ukoliko tužitelj u izvršnom postupku naplati cjelokupno potraživanje po spornim ugovorima, tuženim stoje na raspolaganju pravna sredstva da se zaštite od eventualne prijetnje da dvaput plate isti dug."

(Odluka Vrhovnog suda Federacije BiH, 63 0 P 040027 23 Rev od 25.7.2023. godine)

<----->

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

VRHOVNI SUD, FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 43 0 I 180440 21 Spp

Sarajevo, 14.07.2021. g.

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u izvršnom postupku tražitelja izvršenja F.A iz T. koga zastupa punomoćnik M. Đ, advokat iz Jelaha, protiv izvršenika Zeničko-dobojski kanton, radi izvršenja, odlučujući o zahtjevu za rješavanje spornog pravnog pitanja Općinskog suda u Zenici broj: 43 0 I 180440 20 I od 03.06.2021. g., na osnovu odredbe člana 61d. stav (1) i člana 61e. stav (1) Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06, i 98/15, u daljem tekstu ZPP), na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 14.07.2021. g. donio je:

O D L U K U

Usvaja se zahtjev Općinskog suda u Zenici za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj: 43 0 I 180440 20 I, pa Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH izražava sljedeće:

PRAVNO SHVATANJE

Član 4. Zakona o visini stope zatezne kamate („Službene novine F BiH“, broj, 18/20), kojim je propisano ograničenje da iznos obračunate zatezne kamate ne može biti veći od glavnog duga ne odnosi na dugovanja koja su nastala prije stupanja na snagu ovog Zakona (14.03.2020. g.), u kojem je obračun kamata izvršen nakon stupanja na snagu navedenog Zakona.

O b r a z l o ž e n j e

U Općinskom sudu u Zenici u toku je izvršni postupak po prijedlogu tražitelja izvršenja protiv izvršenika radi isplate duga na osnovu pravomoćne i izvršne presude Općinskog suda u Tešnju broj: 039-0-P-06-000013 od 08.01.2008. g., kao izvršne isprave.

Općinski sud u Zenici je dana 06.06.2021. g., po službenoj dužnosti, zahtjevom pokrenuo postupak pred Vrhovnim sudom Federacije radi rješavanja spornog pravnog pitanja. Uz zahtjev je dostavio predmet tog suda broj: 43 0 I 180440 20 I.

Sporno pravno pitanje koje je definisao prvostepeni sud glasi:

“Da li se kod primjene člana 4. Zakona o visini stope zatezne kamate („Službene novine F BiH“, broj 18/20), koji glasi: Iznos obračunate kamate ne može biti veći od glavnog duga, ovo ograničenje kod obračuna zatezne kamate odnosi i na dugovanja koja su nastala prije stupanja na snagu ovog Zakona, u kojem je obračun kamata izvršen nakon stupanja na snagu navedenog Zakona”.

U obrazloženju zahtjeva Općinski sud u Zenici navodi da je pred tim sudom pokrenut veći broj izvršnih postupaka, kojim se traži isplata dosuđenih iznosa po pravomoćnim i izvršnim presudama protiv izvršenika Zeničko dobojski kanton, a radi se o izvršnim predmetima gdje su prijedlozi za izvršenje podneseni 2008. g., u kojim se predmetima čeka realizacija, tj. isplata po Rješenjima o izvršenju donesenim 2008. g. i dostavljenim na provođenje Investicionoj komercijalnoj banci dd Zenica. Postupajući po Rješenju o izvršenju od 25.03.2008. g. Asa Bank dd Sarajevo (ranije Investiciona Komercijalna Banka dd Zenica) je obavijestila sud da je 08.04.2020. g. postupila po predmetnom rješenju i izvršila prijenos sredstva sa računa izvršenika na račun tražitelja izvršenja u ukupnom iznosu od 12.480,00 KM i to na ime troškova 360,00 KM, kamata na glavni dug 6.060,00 KM i glavni dug u iznosu

od 6.060,00 KM, uz napomenu da je obračun zateznih kamata izvršila u skladu sa članom 3. Zakona o visini stope zatezne kamate („Službene novine F BiH“, broj 18/20), koji je stupio na snagu 14.03.2020. g., a kojim je propisano da zatezne kamate na iznos duga do trenutka isplate obračunava se po stopi od 10% godišnje, a članom 4. istog Zakona je propisano da iznos obračunate zatezne kamata ne može biti veći od glavnog duga. Taj sud cijeni, imajući u vidu zakonsku normu, da u svakom slučaju, kada se izvrši obračun kamata za zakašnjelo plaćanje, nakon stupanja na snagu Zakona o visini stope zatezne kamate, tj. od 14.03.2020. g. da obračunata kamata ne može biti veća od glavnice.

Članom 61.a) stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 – dalje ZPP) propisano je ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba za zauzimanje stava o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije BiH radi rješavanja spornog pravnog pitanja.

Dakle, temeljem citirane zakonske odredbe, da bi Vrhovni sud Federacije BiH zauzeo stav o spornom pravnom pitanju, potrebno je da se ispune određene procesne pretpostavke i to: da se to pitanje pojavilo u toku postupka pred prvostepenim sudom, da to pitanje predstavlja pitanje koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudom, te da se to pitanje pojavilo u većem broju predmeta pred prvostepenim sudom.

Vrhovni sud Federacije BiH cijeni da su u konkretnom slučaju ispunjene sve naprijed navedene procesne pretpostavke za rješavanje spornog pravnog pitanja, te da je naznačeno sporno pravno pitanje od značaja za odlučivanje u većem broju predmeta u postupku pred prvostepenim sudom jer o istom još nije zauzeo pravno shvaćanje, a riječ je o pitanju o kojem se može očekivati različita praksa nižestepenih sudova.

Relevantno pravo za rješavanje postavljenog spornog pravnog pitanja je slijedeće:

Članom 3. stav 1. Zakona o visini stope zatezne kamate („Službene novine F BiH“, broj 18/20) propisano je da dužnik koji zakasni sa ispunjenjem novčane obaveze duguje osim glavnice i zateznu kamatu na iznos duga do trenutka isplate po stopi 10% godišnje, dok je članom 4. istog Zakona propisano da iznos obračunate zatezne kamate ne može biti veći od glavnog duga. Daljom odredbom član 5. stav 3. Zakona propisano je da zatezna kamata za zakašnjele neplaćene obaveze koje su dospjele prije 14.03.2020. g. obračunava se po stopi 12% godišnje do dana stupanja na snagu Zakona o visini stope zatezne kamate, a od 14.03.2020. g. do dana isplate po stopi od 10% godišnje.

Federalno ministarstvo financija u svom Mišljenju broj: 04-02-4-2498/20 od 20.03.2020. g. datom u vezi primjene Zakona o visini stope zatezne kamate ukazao je na sljedeće da zatezna kamata za zakašnjele neplaćene obaveze koje su dospjele prije 14.03.2020. g. obračunava se po stopi 12% godišnje do dana stupanja na snagu Zakona o visini stope zatezne kamate („Službene novine F BiH“, broj 18/20), a od 14.03.2020. g. do dana isplate po stopi od 10% godišnje, s tim da ukupan iznos obračunate zatezne kamate ne može biti veći od iznosa glavnog duga.

Dakle, u datom Mišljenju u vezi primjene Zakona o visini stope zatezne kamate, Federalno ministarstvo financija ukazuje da će se član 4. tog Zakona promjenjivati i na zakašnjele neplaćene novčane obaveze, koje su dospjele prije 14.03.2020. g., te da obračunata zatezna kamata ne može biti veća od glavnog duga. Ovako izraženo mišljenje upućuje na retroaktivnu primjenu Zakona.

U pravnoj teoriji zakoni se kao i drugi akti i pravni poslovi mogu primjenjivati samo pro future, ubuduće tj. primjenjuje se pravno pravilo da pravne norme nemaju povratno djelovanje. Retroaktivnost je iznimka od općeg pravila da pravni akt djeluje samo ubuduće, a ako zakonodavac želi zakonu dati retroaktivno djelovanje, tada to mora biti izričito propisano.

Retroaktivno dejstvo se može uvesti samo zakonom i to pojedinim odredbama zakona. Kada govorimo o donošenju zakona zakonodavac u završnim odredbama navodi određenje od kada stupa na snagu zakon i njegovu primjenu. Stupanje na snagu zakona je vremenski trenutak od kada zakon počinje pravno djelovati, obavezujući svojim odredbama uz mogućnost primjene sankcije na one na koje se odnosi u slučaju njegovog nepoštivanja. Kada se kaže da zakon nema retroaktivno dejstvo, to znači da se novi zakon odnosi na buduće slučajeve koji će se pod njim desiti i na već jednom nastale situacije i da situacije nastale za vrijeme važenja ranijeg zakona ostaju u važnosti. To znači da zakoni mogu da djeluju, odnosno da se primjenjuju na pravne odnose koji nastaju nakon stupanja na snagu tog zakona, jer ukoliko bi zakoni imali retroaktivno dejstvo onda bi to bilo suprotno načelu pravne sigurnosti i jednakosti građana. Na ovaj način se osigurava zaštita stečenih prava.

U konkretnom slučaju, s obzirom da je u članu 7. Zakona navedeno da isti stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenim novinama F BiH, a u prelaznim i završnim odredbama nije izričito navedeno da zakon ima retroaktivno dejstvo, po mišljenju ovog suda, mogućnost retroaktivne primjene ovog zakona bila bi na štetu tražitelja izvršenja u pogledu njegovih stečenih prava. Ovo stoga što se radi o pravomoćno okončanom postupku, kojim su utvrđena prava tražitelja izvršenja po ranijem Zakonu, pa bi retroaktivna primjena novog Zakona o visini stope zatezne kamate, bez da je zakonodavac odredio njegovo retroaktivnu primjenu, štetno utjecala na stečena prava tražitelja izvršenja. Došlo bi do kršenja njegovih ustavnih prava utvrđenih članom II/3 Ustava BiH i prava utvrđenih članom 1. Prvog protokola uz Evropsku konvenciju. Na ovaj način se osiguravaju temelji pravne države, vladavina prava, zakonitost i demokratije.

Na drugačiju odluku ne utiče ni činjenica da je Federalno ministarstvo Financija dalo Mišljenje broj: 04-02-4-2498/20 od 20.03.2020. g. o primjeni novog Zakona o visini stope zatezne kamate, budući da tumačenje norme vrši njen zakonodavac i postupak za utvrđivanje autentičnog tumačenja je isti kao i za zakon.

Iz navedenih razloga Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH je primjenom odredbe čl. 61 d. stav 1. ZPP odlučilo kao u dispozitivu ove odluke.

Predsjednica Građanskog odjeljenja
Slavica Čindrak, s.r.

<----->

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
GRAĐANSKO ODJELJENJE
Broj 46 0 Mal 076194 22 Spp
Sarajevo, 08.12.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Bugojnu za rješavanje spornog pravnog pitanja od 20.10.2022. godine, na osnovu odredbi člana 61. Zakona o parničnom postupku, te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta, na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 08.12.2022. godine donio je

O D L U K U

Usvaja se zahtjev Općinskog suda u Bugojnu za rješavanje spornog pravnog pitanja pa Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH izražava slijedeće:

PRAVNO SHVATANJE

„Sud ne može prodavati suvlasnički dio nekretnine izvršenika bez obavještanja ostalih suvlasnika o donošenju rješenja o izvršenju“

Postoji obaveza suda da od suvlasnika zatraži izjašnjenje da li će se koristiti pravom preče kupovine“.

O b r a z l o ž e n j e

Dopisom od 20.10.2022. godine, koji je zaprimljen u ovom sudu dana 24.10.2022. godine, Općinski sud u Bugojnu dostavio je, po prijedlogu tražitelja izvršenja Općine Bugojno, ovom sudu zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj 46 0 Mal 076194 22.

Sporno pravno pitanje prvostepeni sud definiše na slijedeći način:

„Može li sud prodavati suvlasnički dio nekretnine izvršenika bez obavještanja ostalih suvlasnika o donošenju rješenja o izvršenju.

Postoji li obveza suda da na ročište poziva suvlasnike koji nisu izvršenici kako bi koristili svoje pravo preče kupnje?“

U obrazloženju zahtjeva sud je naveo kratak prikaz utvrđenog stanja stvari u konkretnom predmetu, koji se može rezimirati na slijedeći način:

U izvršnom postupku Općina Bugojno, kao tražitelj izvršenja, podnijela je 15.09.2022. godine prijedlog za izvršenje protiv izvršenika O. D., radi duga u iznosu od 1.440,00 KM. Prijedlog je podnesen na osnovu pravosnažne presude Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 Mal 076194 17 Mal od 03.07.2019. godine, kao izvršne isprave, kojom je izvršeniku naloženo plaćanje navedenog iznosa sa troškovima postupka. Općinski sud u Bugojnu je rješenjem broj 46 0 Mal 076194 22 I od 19.09.2022. godine dozvolio predloženo izvršenje, prodajom (taksativno navedenih) nekretnina, na kojima je izvršenik upisan sa suvlasničkim dijelovima (1/9 i 1/16) i namirenjem tražitelja izvršenja iz dobijenog iznosa uplatom novčanih sredstava na transakcijski račun kod banke. Na ročištu pred prvostepenim sudom zakazanim radi određivanja načina procjene vrijednosti suvlasničkog dijela nekretnina, tražitelj izvršenja je predložio prvostepenom sudu zastoj u postupku izvršenja dok Vrhovni sud Federacije BiH ne donese odluku po postavljenom spornom pitanju. Prednje iz razloga što je Ustavni sud BiH dana 6. februara 2020. godine donio Odluku o dopustivosti i meritumu kojom je utvrdio da odredbe člana 69. st. (3) i (4) Zakona o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine nisu kompatibilne sa članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Zakonska zastupnica tražitelja izvršenja je na istom ročištu izjavila da nema svoje stajalište o konkretnom pravnom pitanju, pa je predložila da sud pokrene postupak rješavanja spornog pravnog pitanja obzirom da se Općina Bugojno pojavljuje kao tražitelj izvršenja u većem broju predmeta, navodeći po broju još tri takva predmeta.

Kao razloge obraćanja za rješavanja spornog pravnog pitanja, prvostepeni sud je naveo zaštitu i jednakost stranaka u parničnom postupku i osiguranja jedinstvene primjene zakona.

Sud je dostavio i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja. U bitnom, podnosilac zahtjeva smatra da su Odlukom Ustavnog suda BiH broj U 10/19 od 06.02.2020. godine odredbe člana 69 st. (3) i (4) Zakona o izvršnom postupku F BiH prestale postojati zbog čega ne postoji mogućnost prodati cjelokupnu nekretninu, nego samo suvlasnički dio izvršenika, koja se prodaja (suvlasničkog djela) može provesti bez obavještenja ostalih suvlasnika i bez njihovog sudjelovanja na javnoj dražbi. Tumačeći odredbu člana 83. ZIP prvostepeni sud smatra da se ova odnosi na pravo preče kupnje cjelokupne nekretnine, a ne suvlasničkog

dijela „da bi se drugačijem postupanjem suda onemogućilo i otežalo izvršenje, što se protivi cilju i svrsi izvršnog postupka, da bi drugačije postupanje prvostepenog suda, vodilo odugovlačenju izvršnog postupka ...što nije u skladu sa intencijom zakonodavca (da su suvlasnici vrlo vjerovatno samo formalno upisani u zemljišne knjige, da njihove adrese prebivalište nisu poznate ili isti nisu živi.... zbog čega namirenje tražitelja izvršenja postaje otežano ili nemoguće.....“).

Kako podneseni zahtjev sadrži kratak prikaz utvrđenog stanja stvari u konkretnom izvršnom postupku, razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja kao i tumačenje spornog pravnog pitanja od strane prvostepenog suda, to su ispunjeni procesni uslovi za rješavanje spornog pravnog pitanja jer sadrži obavezne elemente propisane odredbom člana 61.b stav 1. ZPP.

Iz izloženog usvojen je zahtjev Općinskog suda u Bugojnu za rješavanje spornih pravnih pitanja.

Prije svega treba reći da je Ustavni sud BiH dana 6. februara 2020. godine donio Odluku o dopustivosti i meritumu, koja glasi:

„Odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Cazinu (sudija E. H.) za ocjenu kompatibilnosti odredaba člana 69. st. (3) i (4) Zakona o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/09, 35/12 i 46/16 i „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 42/18), utvrđuje se da odredbe člana 69. st. (3) i (4) Zakona o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/09, 35/12 i 46/16 i „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 42/18) nisu kompatibilne sa članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da, u skladu sa članom 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od objavljivanja ove odluke u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ usaglasi odredbe člana 69. st. (3) i (4) Zakona o izvršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/09, 35/12 i 46/16 i „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 42/18) sa članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku iz prethodnog stava obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o mjerama preduzetim s ciljem izvršenja ove odluke. Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i u „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

Ova Odluka je objavljena u „Službenom glasniku BiH“ br. 16/20.

Da navedena Odluka nije izvršena slijedi iz rješenja Ustavnog suda Bosne i Hercegovine od 8. jula 2021. godine kojim je utvrđeno da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nije izvršio Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U 10/19 od 6. februara 2020. godine, pa je navedeno rješenje dostavljeno Tužilaštvu BiH.

Vlada Federacije BiH je stavila u redovnu proceduru tekst izmijenjenog zakona u skladu sa Odlukama Ustavnog suda BiH broj U -20/16 i 10/19, i prema dostupnim podacima usvojen je nacrt Zakona (27.07.2021. godine).

Oba postavljena pravna pitanja su u međusobnoj vezi, a mjerodavno pravo je Zakon o izvršnom postupku Federacije BiH .

Odredba člana 69. Zakona o izvršnom postupku je glasila:
Nepokretnost kao predmet izvršenja

(1) Ukoliko nije drukčije određeno predmet izvršenja može biti samo nepokretnost kao cjelina određena propisima koji uređuju vlasništvo i druga stvarna prava.

(2) Suvlasnički dio nepokretnosti može biti samostalan predmet izvršenja u pogledu kojeg se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovog zakona o izvršenju na nepokretnostima.

(3) U slučaju postupka izvršenja na suvlasničkom djelu, a prema zahtjevu tražioca izvršenja, izvršenika ili drugog suvlasnika, sud će u rješenju o izvršenju odrediti da se na prodaju ponude kako cjelokupna nepokretnost tako i suvlasnički dio koji je predmet izvršenja. U rješenju o izvršenju sud će naznačiti i da će, zavisno od ispunjenja uvjeta iz stava 4. ovog člana, svojim zaključkom iz stava 3. člana 90. ovog zakona odlučiti da li je predmet prodaje cjelokupna nepokretnost ili samo njen suvlasnički dio. U istom rješenju sud će odrediti da se zabilježba izvršenja iz člana 72. ovog zakona odnosi na cjelokupnu nepokretnost.

(4) Ako bi prodajna cijena suvlasničkog dijela nepokretnosti bila znatno viša u slučaju prodaje cjelokupne nepokretnosti, sud će odrediti prodaju cjelokupne nepokretnosti postupajući kao da se radi o zahtjevu suvlasnika za diobu fizički nedjeljive stvari kako je to predviđeno propisima koji uređuju suvlasničke odnose.

(5) U slučaju iz stava 4. ovog člana suvlasnici koji nisu izvršenici imaju pravo na namirenje u visini svojih suvlasničkih dijelova iz iznosa dobivenog prodajom stvari prije namirenja tražioca izvršenja i drugih lica koje se namiruju u izvršnom postupku te prije naknade troškova izvršnog postupka. (6) Suvlasnici koji nisu izvršenici imaju pravo zahtijevati da im se stvar koja je predmet izvršenja ustupi ako polože iznos koji odgovara vrijednosti izvršenikovog udjela u toj stvari.

(7) Suvlasnika koji nije izvršenik, a kojem je osporen udio u stvari koja je predmet izvršenja, sud će uputiti na parnicu protiv tražioca izvršenja, a i protiv izvršenika ako i on osporava njegovo pravo da dokaže svoje pravo, osim ako u izvršnom postupku ne može dokazati svoje pravo pravosnažnom presudom, javnom ispravom ili prema zakonu ovjerenom privatnom ispravom. Na pokrenutu parnicu kao i na prava suvlasnika da u njoj traže odlaganje postupka izvršenja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojim se uređuje postupanje suda po prigovoru trećih lica.

(8) Ako suvlasnik iz stava 7. ovog člana može dokazati svoje pravo pravosnažnom presudom, javnom ispravom ili prema zakonu ovjerenom privatnom ispravom, sud će postupiti kao da njeno pravo nije osporeno.

(9) Okolnost da je sud u izvršnom postupku uzeo da pravo lica iz stava 7. ovog člana nije osporeno u smislu odredaba tog stava ili stava 8. ovog člana ne utiče na pravo tražioca izvršenja ili izvršenika da svoja prava protiv tog lica ostvaruju u posebnoj parnici.

(10) Odredbe st. od 2. do 9. ovog člana na odgovarajući način se primjenjuju i na vlasnike zajedničke imovine (zajedničari). Ako između izvršenika i ostalih vlasnika zajedničke imovine ne postoji saglasnost o njihovim pravima u zajedničkoj stvari, sud će vlasnika zajedničke imovine koji osporava izvršenikova prava na zajedničku stvar zaključkom uputiti da svoja prava dokazuje u parnici. Na pokrenutu parnicu kao i na prava vlasnika zajedničke imovine da u njoj traže odlaganje postupka izvršenja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojim se uređuje postupanje suda po prigovoru trećih lica.

(11) Ako je u vezi neke nepokretnosti ili njenog idealnog dijela osnovano pravo plodouživanja, ono može biti samostalni predmet izvršenja s tim da izvršenik može namiriti svoje potraživanje iz plodova koje to pravo daje na osnovu nekog pravnog odnosa (najamnina, zakupnina) u pogledu čega se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovog zakona o izvršenju na pravima.

Dakle, brisanjem st. 3. i 4. člana 69. Zakona o izvršnom postupku, kako to pravilno primjećuje podnositelj zahtjeva, u slučaju postupka izvršenja na suvlasničkom djelu, prestala je

mogućnost prodaje nekretnine u cjelini, nego samo suvlasničkog dijela izvršenika.

Iz sadržine obrazloženja Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine nesumnjivo proizilazi da pravo na imovinu dozvoljava miješanje u pravo vlasništva odnosno suvlasništva, ali uz ispunjenje određenih uslova predviđeni stavom 2. člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, da je to miješanje, u konkretnom slučaju, propisano zakonom, tj. odredbama člana 69. st. 3. i 4. ZIP, koje ne uključuju saglasnost ostalih suvlasnika ukoliko sud odredi prodaju cijele nekretnine radi namirenja duga koji ima jedan od suvlasnika (suvlasnik-izvršenik). Međutim, u odgovoru na pitanje da li se u takvoj situaciji javni interes namirenja duga tražioca izvršenja može postići bez zadiranja u prava ostalih suvlasnika, po shvatanju Ustavnog suda, ne ispunjava standard proporcionalnosti jer stavlja pretjeran teret na ostale suvlasnike u odnosu na suvlasnika-izvršenika s obzirom na to da se isključivo zbog njegovog duga može prodati cijela nekretnina u kojoj ostali suvlasnici imaju svoje suvlasničke dijelove. Ustavni sud u pomenutoj Odluci obrazlaže svoj stav „podržavajući pri tome princip vladavine prava i pravne sigurnosti, da se javni interes ispunjenja obaveze prema tražiocu izvršenja može postići prodajom izvršenikovog suvlasničkog idealnog dijela, a ne prodajom cijele nekretnine sa suvlasničkim dijelovima (i) ostalih suvlasnika bez njihove saglasnosti. koji nisu izvršenici, bez njihove saglasnosti, kako bi se namirio dug samo jednog suvlasnika (izvršenika) ne ispunjav..., standard proporcionalnosti jer stavlja pretjeran teret na ostale suvlasnike u odnosu na suvlasnika-izvršenika s obzirom na to da se isključivo zbog njegovog duga može prodati cijela nekretnina u kojoj ostali suvlasnici imaju svoje suvlasničke dijelove”. S tim u vezi, iz razloga Odluke slijedi da taj sud prihvata prijedlog Vlade Federacije BiH (radi harmonizacije entitetskih propisa) da izmjene Zakona o izvršnom postupku „idu” u pravcu kako je to regulisano Zakonom o izvršnom postupku R Srpske , koje u relevantnim odredbama (st. 3. i 4. čl. 69.) propisuje da „... u slučaju postupka izvršenja na suvlasničkom dijelu, a prema zahtjevu tražioca izvršenja, izvršenika ili drugog suvlasnika, sud će u rješenju o izvršenju odrediti da se na prodaju ponudi cjelokupna nepokretnost i suvlasnički dio, koji je predmet izvršenja, samo ako na to izričito pristane suvlasnik nepokretnosti koji nije izvršenik. Prije donošenja rješenja o izvršenju, sud mora da pribavi izričit pristanak suvlasnika da se za izvršenje na suvlasničkom dijelu suvlasnika koji nije izvršenik i koji nema duga prema tražiocu izvršenja traži izričita saglasnost takvog suvlasnika“, ... Stavom 3. (a) je predviđeno da „u slučaju da nema izričitog pristanka suvlasnika nepokretnosti iz stava 1. ovog člana, koji nije izvršenik, sud će nastaviti postupak izvršenja na suvlasničkom dijelu izvršenika.

Dakle, iz obrazloženja navedene Odluke, nesumnjivo proizilazi da se izvršni sud u postupku izvršenja koje se provodi na suvlasničkom dijelu nekretnine, mora obratiti ostalim suvlasnicima nekretnine, koja je predmet izvršenja, i od njih tražiti saglasnost za prodaju suvlasničkog dijela izvršenika. To proizilazi i iz odredbe člana 40. st. 3. ZIP kojom je propisano da ukoliko za namirenje svog potraživanja tražilac izvršenja predloži izvršenje na imovini u kojoj izvršenik ima pravo suvlasništva ili zajedničkog vlasništva, sud će o donošenju rješenja o izvršenju obavijestiti sve suvlasnike odnosno nosioce prava zajedničkog vlasništva.

Odredbom člana 83. ZIP (koja se nalazi u glavi X-izvršenje na nepokretnostima) je propisano da „Lice koje ima zakonsko ili ugovorno pravo preče kupovine upisano u zemljišnoj knjizi ima prednost pred najpovoljnijim ponuđačem ako odmah po zaključenju nadmetanja izjavi da nepokretnost kupuje uz iste uvjete. Ako je nepokretnost prodata neposrednom pogodbom sud će pozvati nosioca uknjiženog prava preče kupovine, odnosno nosioca zakonskog prava preče kupovine da se pod prijetnjom gubitka prava u određenom roku izjasni hoće li se tim pravom koristiti (stav 2.).

Odredbom člana 69. st. 1. i 2. ZIP je propisano da ukoliko nije drukčije određeno predmet izvršenja može biti samo nepokretnost kao cjelina određena propisima koji uređuju vlasništvo i druga stvarna prava. Suvlasnički dio nepokretnosti može biti samostalan predmet izvršenja

u pogledu kojeg se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovog zakona o izvršenju na nepokretnostima.

Kada se naprijed citirane zakonske odredbe dovedu u vezu, slijedi da je pogrešan pravni stav podnosioca zahtjeva da se odredba člana 83. ZIP odnosi samo na pravo preče kupnje cjelokupne nekretnine nepokretnosti, a ne i suvlasničkog dijela.

Iz izloženog, po shvatanju Odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH, u postupku prodaje suvlasničkog dijela na nekretnini, u skladu sa odredbom člana 83. Zakona o izvršnom postupku, potrebno je zatražiti od ostalih suvlasnika izjašnjenje da li će se ili ne koristiti pravom preče kupovine. Naravno, prije svega treba voditi računa o postojanju srazmjere između potraživanja i predmeta izvršenja tj. voditi računa da predmet izvršenja bude približno jednaka vrijednosti duga, a o čemu se također izjašnjava Ustavni sud u svojim Odlukama.

Na osnovu iznesenog, primjenom odredbe člana 61.d stav 1. ZPP odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Vrhovnog suda Federacije BiH
Radenko Blagojević

<----->

PRAVNA POSLJEDICA PROMJENE VLASNIŠTVA NA NEKRETNINAMA NAKON UPISA ZABILJEŽBE IZVRŠENJA

Zakon o izvršnom postupku

član 72

Promjena vlasništva na nekretninama nakon upisa zabilježbe izvršenja u zemljišnoj knjizi nema značaj za tražioce izvršenja jer se izvršni postupak dalje vodi protiv novog vlasnika.

Obrazloženje:

"Rješenjem Općinskog suda... odlučeno je da se izvršni postupak ima nastaviti i protiv novog suvlasnika nekretnina... do visine vrijednosti nepokretnosti.

Žalba nije osnovana.

Ovaj sud je ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih razloga i po službenoj dužnosti, a odlučio je kao u izreci rješenja, zbog sljedećeg:

Prvostepeni sud je u pobijanom rješenju utvrdio da je rješenjem o izvršenju od 18. 3. 2013. godine određeno izvršenje na nekretninama izvršenika, da je sud došao do podataka iz zemljišno knjižnog ureda da je na predmetnim nekretninama kao suvlasnik sa dijelom 1/2 upisana B.M, na osnovu presude Općinskog suda... da je temeljem odredaba čl. 72. stav 2. i 3. ZIP odlučeno kao u izreci pobijanog rješenja.

Žalbenim navodima žalitelja nije dovedena u sumnju zakonitost pobijanog rješenja.

Odredbama čl. 72. stav 1., 2. i 3. ZIP propisano je: čim donose rješenje o izvršenju sud će po službenoj dužnosti odrediti da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba izvršenja; tom zabilježbom tražilac izvršenja stiče pravo da svoje potraživanje namiri iz nepokretnosti (pravo na namirenje), a lice koje nakon upisane zabilježbe izvršenja stekne određena prava nad tom nepokretnošću dužno je trpiti prvenstveno ostvarenje prava na namirenje tražioca izvršenja stečenog tom zabilježbom; promjena vlasnika nepokretnosti tokom izvršnog postupka ne sprječava da se taj postupak nastavi protiv novog vlasnika kao izvršenika do visine vrijednosti nepokretnosti. Sve radnje preduzete prije toga ostaju na snazi i novi vlasnik ne

može u postupku preduzimati one radnje koje ne bi mogao preduzeti prijašnji vlasnik da do promjene vlasništva nije došlo.

Žaliteljica se tokom izvršnog postupka uknjižila kao suvlasnik na predmetnim nekretninama sa dijelom 1/2 i to nakon zabilješke izvršenja.

Promjena vlasništva na nekretninama nakon upisa zabilješke izvršenja za tražioca izvršenja nema značaj jer se izvršni postupak dalje vodi protiv novog vlasnika, u konkretnom slučaju protiv izvršenika B.H sada kao suvlasnika sa dijelom 1/2 i žaliteljice kao suvlasnika sa dijelom 1/2, do visine vrijednosti nekretnina, kako je pravilno utvrdio i odlučio prvostepeni sud, što ni jednim žalbenim navodom žaliteljice nije dovedeno u sumnju.

Zbog navedenog ovaj sud je žalbu odbio jer je neosnovana, a pobijano rješenje potvrdio, primjenom odredaba člana 235. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku, u vezi člana 21. Zakona o izvršnom postupku."

(Rješenje Kantonalnog suda u Bihaću, 20 0 P 019278 21 Gži od 17.2.2022. godine)

<----->

ODLAGANJE I OBUSTAVA IZVRŠENJA

Zakon o izvršnom postupku FBiH član 8 stav 3 i član 60

Tražilac izvršenja ima pravo da predloži odlaganje izvršenja, ali to pravo ga ne oslobađa obaveze da postupi po pozivu suda da predloži novi predmet izvršenja, a ako to ne učini slijedi obustava izvršenja.

Obrazloženje:

"Prvostepenim rješenjem odbijen je prijedlog tražioca izvršenja za odlaganje izvršnog postupka te obustavljeno izvršenje u cijelosti.

Protiv tog rješenje žalbu je izjavio tražioc izvršenja pobijajući rješenje u cijelosti zbog svih zakonskih žalbenih razloga s prijedlogom za ukidanje rješenje uz zahtjev za naknadu troška za sastav žalbe.

Žalba nije osnovana.

Ovaj sud ispitao je pobijanu odluku u granicama žalbenih razloga i po službenoj dužnosti te odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud je pravilno odbio prijedlog tražioca izvršenja za odlaganje izvršnog postupka i pravilno obustavio izvršenje.

Iz pobijanog rješenja iz stanja spisa slijedi da je prvostepeni sud u više navrata pozivao tražioca izvršenja da predloži novi predmet izvršenja ali on nije predlagao novi predmet već podneskom predlagao odlaganje izvršenja.

Na poziv suda tražioc izvršenja je mogao postupiti odnosno predložiti novi predmet izvršenja, a u protivnom ako to ne učini, kao što nije u konkretnom slučaju, posljedica je obustava izvršenja, a kako je i odlučeno prvostepenom odlukom, u smislu čl. 8. st. 3. Zakona o izvršnom postupku.

Tražioc izvršenja jeste imao pravo predložiti odlaganje izvršenja, međutim nije se smio oglušiti o poziv suda da predloži novi predmet izvršenja jer ga je sud na to pozvao što je bio i obavezan učiniti da bi izbjegao posljedice svoje pasivnosti.

U žalbi tražioc izvršenja se poziva na svoje pravo da predloži odlaganje izvršenja, međutim istovremeno zapostavlja svoju propuštenu obavezu da predloži novi predmet izvršenja jer prema Zakonu o izvršnom postupku to ima kao obavezu. Dakle, tražilac izvršenja jeste imao

pravo predložiti odlaganje izvršenja, ali to pravo ga ne oslobađa obaveze da postupi po pozivu suda da predloži novi predmet izvršenja, a ako to ne učini slijedi obustava izvršenja.

Budući da nije izvršio tu obavezu sud je i bio dužan obustaviti izvršenje pa slijedom toga i odbiti prijedlog za odlaganje izvršenja jer ono gubi smisao nakon obustave izvršenja.

Slijedom prednjeg žalba je odbijena kao neosnovana a prvostepeno rješenje potvrđeno temeljem člana 235. tačka 2. Zakona o parničnom postupku u vezi člana 21. stav 1. Zakona o izvršnom postupku."

(Rješenje Kantonalnog suda u Bihaću, 20 0 I 040783 21 Gž od 1.2.2022. godine)

<----->

ODREĐIVANJE ROKA ZA DOBROVOLJNO PLAĆANJE NOVČANE OBAVEZE U RJEŠENJU O IZVRŠENJU

Zakon o izvršnom postupku FBiH član 27 stav 2

Kada u izvršnoj ispravi nije određen rok za dobrovoljno plaćanje novčane obaveze, tada je izvršni sud dužan da u rješenju o izvršenju odredi taj rok.

Obrazloženje:

"Prvostepenim rješenjem odbijen je prigovor izvršenika izjavljen protiv rješenja o izvršenju.

Protiv prvostepenog rješenja žalbu je izjavio izvršenik pobijajući rješenje u cijelosti zbog svih zakonskih žalbenih razloga sa prijedlogom za usvajanje žalbe i uz zahtjev za naknadu troška za sastav žalbe u iznosu od 280,80 KM i naknadu troška takse na žalbu po odmjeranju suda.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je osnovana.

Ovaj sud ispitao je pobijanu odluku u granicama žalbenih razloga i po službenoj dužnosti te odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Iz stanja spisa slijedi da je izvršenje određeno temeljem izvršne isprave odnosno rješenja suda kojim je naloženo izvršeniku da plati sudsku taksu, a izvršenje je određeno na pokretnim stvarima izvršenika. U izvršnoj ispravi nije određen rok za dobrovoljno plaćanje novčane obaveze.

Osnovano žalba ukazuje da je prvostepeni sud učinio povrede odredaba čl. 27. Zakona o izvršnom postupku (ZIP).

Budući da u izvršnoj ispravi nije određen rok za dobrovoljno plaćanje novčane obaveze, to je izvršni sud, u smislu čl. 27. st. 2. ZIP-a, bio dužan u rješenju o izvršenju odrediti taj rok, a kako ga sud nije odredio slijedi da je pobijano rješenje zahvaćeno povredom te zakonske odredbe te je rješenje ukinuto i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovni postupak temeljem čl. 235. tačka 3. Zakona o parničnom postupku u vezi čl. 21. stav 1. Zakona o izvršnom postupku.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti nedostatke na koje je ukazano ovim rješenjem."

(Rješenje Kantonalnog suda u Bihaću, 18 0 P 020874 21 Gži od 2.12.2021. godine)

<----->

UKNJIŽBA PRAVA UTVRĐENIH U IZVRŠNIM ISPRAVAMA

Zakon o izvršnom postupku FBiH - član 27

Uknjižba prava na zemljišnoknjižni upis, utvrđenog u izvršnim ispravama, se ostvaruje direktnim podnošenjem izvršne isprave zemljišnoknjižnom uredu nadležnog suda i upis istog se ne ostvaruje prinudnim putem prema odredbama Zakona o izvršnom postupku, pa tražitelj izvršenja nema pravni interes za pokretanje izvršnog postupka.

Obrazloženje:

"Prvostepenim rješenjem... odbačen je kao nedopušten prijedlog za izvršenje...

Protiv navedenog rješenja žalbu je izjavio tražitelj izvršenja, rješenje pobija u cijelosti iz svih zakonskih razloga.

U obrazloženju žalbe se ističe da se prvostepeni sud nije upuštao u analizu prijedloga za izvršenje niti vršio uvid u pravosnažnu presudu Općinskog suda u B... broj: ... od 21. 1. 2020. godine, da je nejasan pravni osnov za odbacivanje prijedloga i o pozivanje na odredbu člana 336. stav 4. ZPP, da je prijedlog odbačen kao nedopušten pa da primjena navedene zakonske odredbe nema mjesta u ovoj izvršnoj stvari....

Žalba nije osnovana.

Ovaj sud ispitao je pobijano rješenje u granicama žalbenih razloga i po službenoj dužnosti, pa je odlučeno kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijanog rješenja i spisa predmeta proizilazi da je tražitelj izvršenja dana 6. 3. 2020. godine podnio prijedlog za izvršenje da se izvrši upis prava suposjeda T.A sa dijelom 1/2 na nekretnini označenoj kao... i upis prava suvlasništva kod Zemljišnoknjižnog ureda Općinskog suda B...u korist tražitelja izvršenja T. A. sa dijelom 1/2 na nekretnini označenoj kao...

Prvostepeni sud je prijedlog za izvršenje odbacio kao nedopušten zauzimajući stanovište da stranke same dostavljaju izvršne isprave - pravosnažne presude na provođenje, Zemljišnoknjižnom uredu Općinskog suda u B... i Službi za katastar grada B..., a da to ne radi sud u izvršnom postupku, te zauzeo stanovište da se član 30. stav 2. ZIP na koji se poziva tražitelj izvršenja ne odnosi na konkretan predmet.

Iz izvršne isprave na osnovu koje je tražitelj izvršenja pokrenuo postupak i koja predstavlja osnov za izvršenje, proizilazi utvrđenje da nekretnine navedene i opisane u stavu 1 presude, predstavljaju bračnu stečevinu parničnih stranaka. Ovom ispravom nije utvrđena obaveza izvršenika M. M. da u skladu sa izvršnom ispravom izda ispravu podobnu za upis u javni registar.

Dakle, navedenom izvršnom ispravom presudom Općinskog suda u B... broj... od 21. 1. 2016. godine utvrđeno je pravo na zemljišnoknjižni upis koji potiče iz stvarno pravnog osnova i za upis toga prava dovoljno je da je u izvršnoj ispravi samo utvrđeno pravo tužitelja na zasnivanje prava u zemljišnoj knjizi, tako da u konkretnoj situaciji tražitelj izvršenja (tužitelj u postupku u kojem je donijeta izvršna isprava) svoje pravo na upis u javni registar ostvaruje direktnim podnošenjem izvršene isprave tom registru, pa stoga tražitelj izvršenja u konkretnom predmetu nema pravni interes za pokretanje izvršnog postupka.

Slijedom navedenog pravilan je zaključak prvostepenog suda da u izvršnom postupku, sud ne dostavlja zemljišnoknjižnim evidencijama na provođenje pravosnažne presude, niti je odredbama Zakona o izvršnom postupku predviđena takva mogućnost, odnosno predmet i sredstvo izvršenja kojim bi se pravo na uknjižbu, prema zakonu moglo prinudno ostvariti. Uknjižba utvrđenih prava u izvršnim ispravama, ostvaruje se direktnim podnošenjem izvršne isprave zemljišnoknjižnom uredu nadležnog suda i upis istih se ne ostvaruje prinudnim putem prema odredbama Zakona o izvršnom postupku, kako je to pravilno obrazložio prvostepeni sud u pobijanom rješenju.

Iako se prvostepeni sud pogrešno u obrazloženju pobijenog rješenja pozvao na odredbu člana 336. stav 4. ZPP u vezi člana 21. stav 1. ZIP, a ne na odredbu člana 1. člana 6. te čl. 225. st 2. ZIP, to nije bilo od utjecaja na zakonitost i pravilnost rješenja jer pravilnom primjenom navedenih odredaba Zakona o izvršnom postupku došlo bi do istog presuđenja.

Cijeneći navedeno, prvostepeni sud je za svoju odluku dao razloge o odlučnim činjenicama, nije učinio povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, tako da razlozi da na kojima žalitelj temelji žalbu nisu osnovani, stoga je ovaj sud žalbu tražitelja izvršenja odbio kao neosnovanu, a prvostepeno rješenje potvrdio primjenom odredbe člana 235. stav 1. tačka 2. ZPP, a u vezi sa članom 21. ZIP."

(Rješenje Kantonalnog suda u Bihaću, 17 0 P 064749 21 Gži od 28.4.2021. godine)

<----->

IZVRŠENJE KADA JE U RJEŠENJU NEPRAVILNO NAVEDENO SREDSTVO IZVRŠENJA Zakon o izvršnom postupku FBiH, član 166

U situaciji kada banka primi rješenje o izvršenju suda u kojem je ispravno naveden broj računa ali je pogrešno navedena vrsta računa (transakcijski umjesto depozitni), nema uslova za provođenje izvršenja prenosom sredstava izvršenika na račun izvršitelja, jer sredstvo izvršenja ne odgovara vrsti računa, pa banka ne zna na koji način će izvršiti prenos ili isplatu i tada je povjerilac u obavezi da promijeni sredstvo izvršenja.

Obrazloženje:

"Pravomoćnom presudom odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja, primjenom člana 28. stav 6. Zakona o unutrašnjem platnom prometu FBiH, jer su iznimno od pravila o raskidu ugovora o oročenju sredstava u slučaju izvršenja naloga za prisilnu naplatu, izuzeti iz tog pravila ugovori o oročenim sredstvima za osiguranje plasmana, pa sudovi nalaze da su na aktivnom računu u momentu prijema rješenja o izvršenju br.... bila sredstava koja su položena od strane dužnika kao osiguranje plaćanja kredita koje su njegovo radnici podigli kod prednika tuženog.

Dakle, prednica tužene primila je rješenje o izvršenju dana 30. 3. 2005. g., u kojem trenutku je dužnik tužitelj, "U..."d.d. T... kod nje imao otvorena dva računa, od kojih je jedan bio transakcijski koji je blokiran, a drugi depozitni koji je bio aktivan za oročena deponovana sredstva, iz čega proizilazi da je pravilan zaključak nižestepenih sudova da prednica tuženih nije uzrokovala štetu tužitelju u smislu čl. 154. st. 1. ZOO u vezi sa čl. 170. ZOO-a.

Članom 166. Zakona o izvršnom postupku (dalje ZIP) propisano je da se izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja prema izvršeniku može provesti na svim sredstvima na njegovim računima kod banke osim ako zakonom nije drugačije određeno. Tako je propisano provođenje Rješenjem o izvršenju na novčanim sredstvima koja se vode na transakcijskom računu izvršenika na način da se nalaže se banci da novčani iznos za koji je izvršenje određeno prenese s transakcijskog računa izvršenika na transakcijski račun tražioca izvršenja, a kada je u pitanju izvršenje na novčanom potraživanju koje po štednom ulogu, tekućem ili žiralnom računu, ili deviznim ili drugim računima sa namjenom kod banke, određuje se tako što se u rješenju o izvršenju nalaže banci na koji je određeno izvršenje isplati tražiocu izvršenja. U st. 5 iste odredbe je propisan obaveza suda da obavijesti banku o svim promjenama ili ako su ona nedovoljna...

U tč 6. istog člana je propisano da se ugovor o štednom ulogu i svakom drugom depozitu raskida po sili zakona danom izvršnosti rješenja o izvršenju bez obzira na to da li je oročen ili ne, po namirenju potraživanja primjenjivat će se ugovorne odredbe o raskidu ovih ugovora.

Iz navedene odredbe proizilazi različit način provođenja izvršenja ovisno o vrsti računa, što je uskladu sa čl. 1038. ZOO koja propisuje vrstu novačanih depozita. Tako je, po navedenoj

odredi ZIP-a za provođenje izvršenja preko transakcijskog računa kao sredstva izvršenja, propisan prenos sredstava na račun tražioca izvršenja, a kada se kao sredstvo izvršenja odredi neki drugi namjenski račun (štednom ulogu, tekućem ili žiralnom računu, ili deviznim ili drugim računima) izvršenje se provodi predajom predmeta izvršenja povjeriocu.

Prednica tužene je primila rješenje o izvršenju u kojem je određen broj računa označen kao transakcijski račun za izvršenika "U..."d.d. T..., te je odmah obavijestila sud da taj izvršenik nema aktivan transakcijski račun, već da imao otvoren depozitni račun za oročena sredstva sa namjenom, zbog čega nije ni mogao postupiti po rješenju o izvršenju.

Iz spisa se ne može vidjeti da li je sud nakon toga poduzimao neke procesne radnje i dalje postupao prema predniku tuženog.

Stoga, kada banka primi rješenje o izvršenju suda u kojem je ispravno naveden broj računa ali pogrešno vrsta računa (transakcijski umjesto depozitni), nema uslova za provođenje izvršenja prenosom sredstava izvršenika na račun izvršitelja, jer sredstvo izvršenja ne odgovara vrsti računa, pa banka ne zna na koji način će izvršiti prenos ili isplatu.

S druge strane, kada je izvršni sud obavješten od banke da se naplata potraživanja ne može ostvariti na predloženom sredstvu izvršenja jer račun. br.... nije transakcijski račun, već depozitni račun sa namjenom, povjerilac je bio u obavezi da promjeni sredstvo izvršenja, na način da umjesto predloženog transakcijskog računa označi depozitni račun, nakon čega nastupaju posljedice u smislu čl. 166. st. 5. i 6. ZIP-a i provođenje izvršenja na predmetu izvršenja sa sredstva izvršenja na kojem imaju određena novčana sredstva.

Tužitelj kao tražilac izvršenja to nije učinio, pa se time nije dokazalo da je prednik tuženog na bilo koji način odgovoran za neizvršavanje rješenja o izvršenju u kojem je bilo nepravilno navedeno sredstvo izvršenja.

S druge strane, iako se nižestepeni sudovi pogrešno pozivaju na odredbu čl. 28. st. 6. Zakona o unutaršnjem platnom prometu jer je taj zakon u vrijeme nastanka spornog odnosa već prestao postojati Zakonom o prestanku važenja Zakona o unutrašnjem platnom prometu, odluka drugostepenog suda nije pogrešna, pa se u tom smislu ne može prihvatiti revizijski prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz tih razloga revizijski sud je primjenom člana 248. ZPP-a reviziju tužitelja odbio kao neosnovanu jer nisu utvrđeni razlozi na koje se ista poziva."

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, 65 0 Ps 038955 19 Rev od 13.2.2020. g.)

<----->

DOZVOLJENOST IZVRŠENJA KADA NIJE POZNATO GDJE SE NALAZE POKRETNE STVARI NA KOJIMA JE PREDLOŽENO IZVRŠENJE

Zakon o izvršnom postupku RS

član 115 st. 1 i 3

Pravno je dozvoljeno da tražilac izvršenja predloži, a prvostepeni sud kao mjesno nadležni sud rješenjem o izvršenju odobri da se izvršenje provede ne samo na pokretnim stvarima koje se zateknu na navedenoj adresi izvršenika, već i na bilo kom drugom mjestu.

Obrazloženje:

"Iz predmetnog spisa pouzdano proizlazi, što se žalbom i ne dovodi u sumnju, da je tražilac izvršenja protiv izvršenika 26. 9. 2018. g. podnio prijedlog za izvršenje na osnovu izvršne isprave, i to popisom, procjenom i prodajom izvršenikovih pokretnih stvari koje se zateknu u kući izvršenika u... ili na bilo kom drugom mjestu, a sve radi ostvarenja potraživanja iz pravnosnažne presude zbog propuštanja Osnovnog suda u P., broj... od 16. 5. 2018. g..

Prvostepeni sud je, kako dalje proizlazi iz spisa, odredio predloženo izvršenje rješenjem o izvršenju od 26. 9. 2018. g..

Postupajući po tom rješenju sudski izvršilac je izlazio na lice mjesta u..., na adresu izvršenika označenu u prijedlogu za izvršenje, te naveo da je izvršenik nepoznat na toj adresi. O tome se kao dokaz u spisu zatiče zapisnik sudskog izvršioca, broj... od 25. 3. 2019. g..

Međutim, tražilac izvršenja je nakon toga prvostepenom sudu dostavio akt Policijske stanice P., broj... od 9. 4. 2019. g., koji se zatiče u spisu, a u kojem je nadležni organ obavijestio punomoćnika tražioca izvršenja da izvršenik ima prijavljeno prebivalište u... broj..., Opština P. O tome je tražilac izvršenja putem svog punomoćnika blagovremeno obavijestio prvostepeni sud, podneskom od 11.4. 2019. g., na koji se osnovano poziva i u predmetnoj žalbi.

Imajući u vidu upravo navedeni dokaz, nije pravilna odluka prvostepenog suda kojom je obustavio izvršni postupak u ovom predmetu. Naime, tražilac izvršenja je predložio, a prvostepeni sud je kao mjesno nadležni sud rješenjem o izvršenju od 26. 9. 2018. g. odobrio da se izvršenje u ovoj pravnoj stvari provede ne samo na pokretnim stvarima koje se zateknu na navedenoj adresi izvršenika, već i na bilo kom drugom mjestu. Takav prijedlog za izvršenje, kao i rješenje o izvršenju, su u tom dijelu pravno dozvoljeni, jer je članom 115. stav 1. Zakona o izvršnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 i 66/18) propisano da tražilac izvršenja može predložiti da se izvršenje provede na pokretnim stvarima izvršenika, ne naznačavajući mjesto gdje se one nalaze (što je tražilac izvršenja i učinio u dijelu u kojem je predložio da se izvršenje na pokretnim stvarima izvršenika provede i na bilo kom drugom mjestu, a što je prvostepeni sud i u tom dijelu pravilno prihvatio rješenjem o izvršenju od 26. 9. 2018. g.). U toj situaciji tražilac izvršenja, saglasno članu 115. stav 3. Zakona o izvršnom postupku, može već doneseno rješenje o izvršenju podnijeti na izvršenje svakom drugom stvarno nadležnom sudu na čijem se području nalaze izvršenikove pokretne stvari, u kom slučaju tražilac izvršenja tom drugom sudu samo podnosi prijedlog da sprovede izvršenje koje je već određeno rješenjem o izvršenju od 26. 9. 2018. g..

S obzirom na prethodno iznijete razloge, u konkretnom slučaju ne može se zaključiti da je izvršenje postalo nemoguće, u smislu člana 63. stav 3. Zakona o izvršnom postupku koji je prvostepeni sud nepravilno primijenio u pobijanom rješenju, jer bi u protivnom tražilac izvršenja na nezakonit način bio onemogućen da sprovede izvršenje na osnovu rješenja o izvršenju od 26. 9. 2018. g., a sve u skladu sa već pomenutim članom 115. Zakona o izvršnom postupku i u smislu na koji je prethodno ukazano."

(Rješenje Okružnog suda u Banjoj Luci, 78 0 Mal 028234 19 Gži od 16.1.2020. g.)

<----->

NAČIN IZVRŠENJA NA SUVLASNIČKOM DIJELU NEKRETNINE

Zakon o izvršnom postupku

član 69 stav 2

U situaciji kada se radi o izvršenju na suvlasničkom dijelu koji izvršenik ima na predmetnim nekretninama, predmet prodaje ili dosude ne može biti nekretnina u cjelini, već samo odgovarajući suvlasnički dio koji izvršenik ima na toj nekretnini.

Obrazloženje:

"Predmetnom žalbom navodi se da suvlasnički dijelovi izvršenika ne mogu biti dosuđeni tražiocu izvršenja dok se ne izvrši fizička dioba predmetnih nekretnina. U ovom dijelu žalba nije pravno osnovana, jer suvlasnički dio na nekretnini može biti predmet izvršenja i može biti dosuđen kao takav (kao suvlasnički dio) njegovom kupcu u izvršnom sudskom postupku (ako ima kupca koji želi kupiti suvlasnički dio na nekretnini i time postati suvlasnik umjesto izvršenika kao dotadašnjeg suvlasnika), saglasno članu 69. stav 2. Zakona o izvršnom

postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 i 66/18), kojim je propisano da suvlasnički dio nekretnine može biti samostalan predmet izvršenja, u pogledu kojeg se na odgovarajući način primjenjuju pravila tog zakona o izvršenju na nekretninama.

Međutim, razlozi zbog kojih je žalbu trećih lica valjalo uvažiti i odlučiti kao u izreci ovog drugostepenog rješenja ogledaju se u sljedećem, na šta ovaj drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti, jer se radi o pravilnoj primjeni prava, saglasno članu 221. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), u vezi sa članom 21. stav 1. Zakona o izvršnom postupku. Naime, već je u ranijem rješenju ovog drugostepenog suda (broj... od 9. 8. 2018. g.) ukazano na to da se u ovom predmetu radi o izvršenju na suvlasničkom dijelu koji izvršenik ima na predmetnim nekretninama, saglasno članu 69. stav 2. Zakona o izvršnom postupku. To znači da u takvoj situaciji predmet prodaje ne može biti nekretnina u cjelini, već samo odgovarajući suvlasnički dio koji izvršenik ima na nekretnini.

Na prethodno navedeno se ukazuje zbog toga što najprije iz zaključka prvostepenog suda o prodaji nekretnina (zaključak broj... od 20. 5. 2019. g.), a zatim i iz rješenja o dosudi, broj... od 20. 5. 2019. g., proizlazi da je prvostepeni sud prodao, odnosno dosudio predmetne nekretnine kao cjelinu, a ne suvlasnički dio koji izvršenik ima na tim nekretninama. Ovo pouzdano proizlazi najprije iz izreke zaključka o prodaji od 20. 5. 2019. g., u kojoj je odlučeno da je "nepokretnost" prodana tražiocu izvršenja kao kupcu i najpovoljnijem ponuđaču, nakon čega i u rješenju o dosudi od 20. 5. 2019. g. prvostepeni sud odlučuje da se tražiocu izvršenja dosuđuju "nekretnine" pobliže određene izrekom tog rješenja.

Takvo odlučivanje prvostepenog suda nije pravilno (kako zaključak o prodaji od 20. 5. 2019. tako ni rješenje o dosudi od 20. 5. 2019. g.), imajući u vidu prethodno iznijete razloge, jer se ni u zaključku o prodaji niti u rješenju o dosudi ne može odlučiti da se nekretnine prodaju kupcu, odnosno da mu se dosuđuju nekretnine, ako, kao u konkretnom slučaju, izvršenik nije vlasnik nego suvlasnik tih nekretnina, usljed čega predmet prodaje i dosude može biti samo odgovarajući suvlasnički dio na nekretnini."

(Rješenje Okružnog suda u Banjoj Luci, 78 0 P 011123 19 Gži 3 od 16.1.2020. g.)

<----->

MJESNA NADLEŽNOST SUDA KOD IZVRŠENJA NA POKRETNIM STVARIMA IZVRŠENIKA

- Čl. 114. i 115. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/03, 85/03, 64/05 i 118/07)

Kod izvršenja na pokretnim stvarima izvršenika, u situaciji kada nije poznato gdje se pokretne stvari izvršenika nalaze, a prijedlog za izvršenje je podnesen na temelju vjerodostojne isprave, po pravilima o opštoj mjesnoj nadležnosti prvostepeni sud postupa do pravosnažnosti rješenja o izvršenju i u ovoj fazi se može oglasiti mjesno nenadležnim samo po prigovoru izvršenika, te tek nakon što rješenje o izvršenju postane pravosnažno, ukoliko se utvrdi da su pokretne stvari izvršenika na području nekog drugog suda, prvostepeni sud je ovlašten da se po službenoj dužnosti oglasi mjesno nenadležnim za sprovođenje izvršenja.

Pobijanim rješenjem, utvrđujući da u prijedlogu za izvršenje nije naznačeno gdje se pokretne stvari izvršenika nalaze, te da izvršenici nemaju prebivalište na području prvostepenog suda, prvostepeni sud po službenoj dužnosti sa pozivom na odredbe čl. 114. i 115. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/03, 85/03, 64/05 i 118/07) se oglašava mjesno nenadležnim, istovremeno određujući da će po pravosnažnosti

prvostepenog rješenja tražilac izvršenja podnijeti prijedlog za izvršenje mjesno nadležnim sudovima.

Žalbenim navodima tražilac izvršenja osnovano ukazuje da navedeno postupanje prvostepenog suda nije utemeljeno u zakonu.

Odredba čl. 114. Zakona o izvršnom postupku reguliše situaciju kada je poznato gdje se nalaze pokretne stvari izvršenika na način da je tada za odlučivanje po prijedlogu za izvršenje i za sprovedbu tog izvršenja isključivo mjesno nadležan sud na području kojeg se pokretne stvari izvršenika nalaze. Odredba čl. 115. Zakona o izvršnom postupku pak propisuje mjesnu nadležnost suda u situaciji kada nije poznato gdje se pokretne stvari izvršenika nalaze. Tada je za donošenje rješenja o izvršenju mjesno nadležan sud na čijem području se nalazi prebivalište, odnosno boravište izvršenika i ovaj sud donosi rješenje o izvršenju na pokretnim stvarima ne označavajući mjesto gdje se pokretne stvari nalaze, a mjesna nadležnost suda se određuje prema pravilima opšte mjesne nadležnosti iz čl. 28. i 29. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05 i 63/07). U tom slučaju tražilac izvršenja može podnijeti rješenje o izvršenju na pokretnim stvarima svakom stvarno nadležnom sudu na čijem području se nalaze stvari izvršenika, sa prijedlogom da taj sud sprovede izvršenje. Proizilazi, dakle, da u ovom slučaju sud koji donosi rješenje o izvršenju ne mora biti istovremeno i sud koji sprovodi izvršenje.

U konkretnom slučaju, u podnesenom prijedlogu nije označeno gdje se nalaze pokretne stvari izvršenika, već je tražilac izvršenja u smislu odredbe čl. 37. Zakona o izvršnom postupku zahtijevao pribavljanje podataka o imovini izvršenika. Time je u ovoj izvršnoj stvari za postupanje suda mjerodavna odredba čl. 115. Zakona o izvršnom postupku za donošenje rješenja o izvršenju. Prema odredbi čl. 41. st. 2. Zakona o izvršnom postupku izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave (kao što je predmetno izvršenje) se ne može sprovesti prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju što znači da u konkretnom slučaju po pravilima o opštoj mjesnoj nadležnosti prvostepeni sud postupa do pravosnažnosti rješenja o izvršenju i da se za ovo postupanje može oglasiti mjesno nenadležnim samo po prigovoru jednog od izvršenika, a ne po službenoj dužnosti. Nakon što rješenje o izvršenju postane pravosnažno, te nakon utvrđenja gdje se nalaze pokretne stvari izvršenika pa ukoliko iste budu na području nekog drugog suda, prvostepeni sud je ovlašten da se po službenoj dužnosti oglasi mjesno nenadležnim za provođenje izvršenja (s obzirom da je tada riječ o isključivoj nadležnosti), odnosno da tražioca izvršenja uputi da se za sprovođenje izvršenja obrati mjesno nadležnom sudu.

Suprotno navedenom prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju, te prije utvrđenja gdje se pokretne stvari izvršenika nalaze, prvostepeni sud se oglašava mjesno nenadležnim za sprovođenje predmetnog izvršenja.

Prema navedenom, postupanje prvostepenog suda nije utemeljeno u zakonu, pa je žalbu tražioca izvršenja valjalo uvažiti, pobijano rješenje ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovni postupak.

(Iz obrazloženja rješenja Okružnog suda u Banjaluci broj: 011-0-GŽ-08-001984 od 12.12.2008. g.)

<----->

PRIGOVOR TREĆEG LICA

-čl. 51. st. 2. Zakona o izvršnom postupku RS

-čl. 64. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/03, 85/03, 64/05 i 118/07)

PRIGOVOR TREĆEG LICA SE MOŽE PODNIJETI DO ZAVRŠETKA IZVRŠNOG POSTUPKA, PA KOD TOGA DA JE U PREDMETNOJ IZVRŠNOJ STVARI IZVRŠNI POSTUPAK DOVRŠEN, PRAVILNO JE IZJAVLJENI PRIGOVOR ODBAČEN KAO NEDOZVOLJEN.

Iz obrazloženja:

Prema stanju spisa, po prijedlogu tražioca izvršenja radi obezbjeđenja novčanog potraživanja, rješenjem I-3669/00 od 04.01.2001. g. određena je privremena mjera (sada mjera obezbjeđenja) kojom je izvršeniku zabranjeno otuđenje, raspolaganje, opterećenje i zakup nekretnina upisanih na ime izvršenika, kao suposjed od ½ dijela u Pl-28 k.o. P. II.

Navedeno rješenje prvostepenog suda je postalo pravosnažno dana 04.02.2001. g. i dostavljeno je Uredu za katastar B. radi provođenja u javnim knjigama.

U predmetnoj izvršnoj stvari, protiv označenog rješenja prvostepenog suda treće lice B. D. dana 14.05.2004. g. izjavljuje prigovor, pa prvostepeni sud utvrđuje da je rješenje o određivanju privremene mjere pravosnažno i da je provedeno u javnim knjigama.

Kako se, prema odredbi čl. 52. st. 2. Zakona o izvršnom postupku, prigovor trećeg lica može podnijeti do završetka izvršnog postupka, te kako je u predmetnoj izvršnoj stvari izvršni postupak dovršen, pobijanim rješenjem prvostepeni sud sa pozivom na odredbu čl. 52. st. 2. Zakona o izvršnom postupku, izjavljeni prigovor odbacuje kao nedozvoljen.

Žalbenim navodima treće lica B. D. spori pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja tako što ističe činjenice koje se tiču ispunjenja zakonskih uslova za donošenje privremene mjere (sada mjere obezbjeđenja) u predmetnom izvršnom postupku pri čemu ističe da je u zemljišnim knjigama na njeno ime upisano pravo svojine na nekretninama u odnosu na koje je određena privremena mjera, te tvrdi da je izvršenik u katastarskoj evidenciji prevarnim radnjama izdejstvovala upis na svoje ime, a koje činjenice su iznesene i u prigovoru na rješenje prvostepenog suda broj I-3699/00 od 04.01.2001. g..

Pravilan je stav prvostepenog suda kod odlučivanja o navedenom prigovoru da ne može ulaziti u ocjenu navoda prigovora, a navedeno s obzirom na to da je ovaj prigovor podnesen po završetku predmetnog izvršnog postupka, a koji stav ima uporište u odredbi čl. 51. st. 2. Zakona o izvršnom postupku.

Naime, predmetni izvršni postupak (koji je pokrenut radi određivanja privremene mjere u skladu sa tada važećim propisima) je završen sprovođenjem izvršne radnje kojom se izvršenje dovršava, a to je u konkretnom slučaju dostavljanjem rješenja o određivanju privremene mjere Uredu za katastar radi provođenja u javnim knjigama, koji zaključak je u skladu sa odredbom čl. 64. Zakona o izvršnom postupku.

Kod takvog stanja stvari, pobijanim rješenjem prvostepeni sud, sa pozivom na odredbu čl. 51. st. 2. Zakona o izvršnom postupku prigovor trećeg lica, pravilno odbacuje kao nedozvoljen.

(Iz obrazloženja rješenja Okružnog suda u Banjaluci GŽ-803/07 od 26.09.2007.)

<----->

Pitanje

„Da li se u izvršnom postupku može preći na drugu odnosno treću prodaju nepokretnosti u situaciji kada na prvoj odnosno drugoj prodaji nije bilo nikakvih ponuda, ili nije bilo ponuda

koje se mogu uzeti u razmatranje ili je bilo ponuda od kojih je ponuđač naknadno odustao?"

Zauzeto pravno shvatanje

Vrhovnog suda FBiH

Prodaja nekretnine se smatra neuspjelim ako na zakazano ročište za javnu prodaju ne pristupi nijedan ponuđač, ako su na održanom ročištu date ponude koje se ne mogu uzeti u razmatranje (član 89. stav 2. i 4 Zakona o izvršnom postupku) 3 , i ako ponuđač odustane od ponude, pa će, shodno tome, sud zakazati sljedeće ročište (drugo ili treće) za prodaju nekretnine. Međutim, sud će u toku cijelog postupka nastojati da se postigne najviša tržišna vrijednost i izbjegne veliki i nepotrebn pad vrijednosti, pa će prilikom donošenja zaključka o prodaji u smislu odredaba 89. i 90. ZIP-a, a imajući u vidu visinu potraživanja koje se namiruje i utvrđenu vrijednost nekretnine, u svakom konkretnom slučaju cijeliti da li nekretnina može biti prodana za ponuđenu cijenu, pa ako to ne utvrdi, proglasiti će prodaju neuspjelim.

Datum pravnog shvatanja

04.10.2022 - 28 0 I 052479 16 Spp

<----->

VJERODOSTOJNA ISPRAVA

-čl. 29. st. 2. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/03, 85/03, 64/05 i 118/07)

**TRAŽILAC IZVRŠENJA NE MOŽE SNOSITI ŠTETNE POSLJEDICE ZBOG
NEAŽURNOG POSTUPANJA SUDA KOD TOGA DA JE PREDMETNI
PRIJEDLOG ZA DOZVOLU IZVRŠENJA PODNESEN NA TEMELJU IZVODA IZ
POSLOVNIH KNJIGA KOJI JE PO TADA VAŽEĆEM ZAKONU IMAO
KARAKTER VJERODOSTOJNE ISPRAVE, A KOJI KARAKTER NEMA PO
ZAKONU KOJI JE NA SNAZI U VRIJEME ODLUČIVANJA PO PRIJEDLOGU
IZVRŠENIKA.**

Iz obrazloženja:

Prema stanju predmeta tražilac izvršenja je dana 21.02.2000. g. prvostepenom sudu podnio prijedlog za dozvolu izvršenja na temelju izvoda iz poslovnih knjiga, a radi naplate novčanog potraživanja u iznosu od 746,24 KM. Rješenjem I-297/00 od 06.07.2000. g. dozvoljeno je predloženo izvršenje protiv kojeg je izvršenik izjavio prigovor.

Pobijanim rješenjem, cijeneći da izvod iz poslovnih knjiga na temelju kojeg je predloženo izvršenje u smislu odredbe člana 29. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/03, 85/03 i 64/05) u vezi sa odredbom člana 229. istog zakona nema karakter vjerodostojne isprave, sa pozivom na odredbe člana 49. i 39. stav 6. Zakona o izvršnom postupku, prvostepeni sud usvaja prigovor izvršenika, obustavlja izvršenje u predmetnoj izvršnoj stvari, ukida sve sprovedene radnje i prijedlog za izvršenje odbija.

Žalbenim navodima tražilac izvršenja pobija označeno rješenje tako što ističe da je u predmetnom izvršnom postupku prijedlog za izvršenje sudu podnesen za vrijeme važenja ranijeg ZIP-a („Službeni list SFRJ“, broj: 20/78, 6/82, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90, 35/91, „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 i 14/94), te smatra da ne može snositi posljedice zbog

dugogodišnjeg neažurnog postupanja suda.

Prema odredbi člana 229. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 59/03, 85/03 i 64/05) postupak izvršenja započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona. U trenutku kada je stupio na snagu novi Zakon o izvršnom postupku, predmetni izvršni postupak još uvijek nije bio završen, odnosno prvostepeni sud u to vrijeme još nije odlučio o prigovoru izvršenika protiv rješenja o izvršenju. Time je kod odlučivanja o prigovoru izvršenika u skladu sa odredbom člana 229. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 59/03, 85/03 i 64/05) prvostepeni sud bio dužan da primijeni odredbe novog Zakona o izvršnom postupku.

Kako prema odredbi člana 29. stav 2. sada važećeg Zakona o izvršnom postupku isprava na temelju koje je podnesen prijedlog za izvršenje više nema karakter vjerodostojne isprave postojala je mogućnost da sud postupi na dva načina: da se podneseni prijedlog odbaci ili da se postupi prema odredbi člana 29. stav 2. novog Zakona o izvršnom postupku i predmet proslijedi parničnom odjeljenju na dalje postupanje, odnosno na postupanje kao po tužbi.

Po shvatanju ovoga suda, kod odlučivanja po izjavljenom prigovoru prvostepeni sud je trebao cijeniti da je predmetni prijedlog za dozvolu izvršenja, u vrijeme njegovog podnošenja sudu po tada važećem zakonu, podnesen na temelju izvoda iz poslovnih knjiga koji je imao karakter vjerodostojne isprave. Kako je prvostepeni sud tek dana 01.04.2005. g. prilikom sprovođenja radnje popisa stvari izvršenika (koja je prva poduzeta radnja suda nakon donošenja rješenja o izvršenju I-297/00 od 06.07.2000. g.) utvrdio da izvršenik nije na adresi iz prijedloga te je dopisom od 12.09.2005. g. pozvao tražioca izvršenja da sudu dostavi njegovu adresu, pa je po postupanju tražioca izvršenja rješenje o izvršenju izvršeniku uručio tek dana 21.11.2005. g., očigledno je da je u predmetnom izvršnom postupku sud postupao neažurno i da kod takvog postupanja suda tražilac izvršenja ne može snositi štetne posljedice time što je, u međuvremenu (po proteku 3 g.) stupio na snagu sada važeći Zakon o izvršnom postupku, a navedeno pogotovo što je po zakonu izvršni postupak hitne prirode.

Time je pravilno postupanje suda u konkretnom slučaju, po stupanju na snagu sada važećeg Zakona o izvršnom postupku, nalagalo da se prijedlog uputi na parnicu, a u kojem postupku bi tužitelj podneseni prijedlog morao urediti u skladu sa odredbom člana 53. Zakona o parničnom postupku.

(Iz obrazloženja rješenja Okružnog suda u Banjaluci : GŽ-687/08 od 29.05.2008.)

<----->

Član 46 tačka 9 Zakona o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH

Isticanje prigovora radi prebijanja potraživanja (prigovor kompenzacije) moguće je u parničnom postupku. Takav prigovor ne može se osnovano isticati u izvršnom postupku. Naime, isticanje potraživanja radi prebijanja moguće je samo u parnici i to samo pod pretpostavkom da je prigovor iznesen još u toku prvostepenog postupka (član 282 stav 3 Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH). Takav prigovor ne može se s uspjehom isticati u izvršnom postupku. Tvrdnja izvršenika da je došlo do kompenzacije potraživanja sprečavala bi izvršenje u smislu tačke 9 člana 46 Zakona o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH pod pretpostavkom da je došlo do građansko-pravne, vanprocesne kompenzacije, a što ni izvršenik ne tvrdi, već ističe prigovor radi prebijanja do kojeg bi, po njegovom mišljenju, trebalo doći odlukom izvršnog suda.

(Apelacioni sud Brčko Distrikta BiH, Pž.1/2002 od 18.01.2002.g.)

<----->

IZVRŠENJE PREMA LICU KOJE NIJE OZNAČENO U IZVRŠNOJ ISPRAVI I UPUĆIVANJE NA PARNICU

Član 30 stav 2 Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/03, 85/03, 64/05 i 118/07)

Sud u izvršnom postupku će uputiti stranke na parnicu radi razjašnjenja spornih pitanja koja se tiču osporavanja duga.

Iz obrazloženja

Prvostepeni sud je pogrešno odlučio o izjavljenom prigovoru, jer je pogrešno primijenio odredbu člana 30 stav 2 Zakona o izvršnom postupku, na šta se žalbom izvršenika osnovano ukazuje.

Odredbom pomenutog člana, propisano je da se izvršenje može odrediti i protiv trećeg lica, koje u izvršnoj ispravi nije označeno kao izvršenik, ako tražilac izvršenja javnom ili po zakonu ovjerenom privatnom ispravom dokaže da je to lice zakonito preuzelo dug ili je prema zakonu obavezno da ga izmiri. Ukoliko se obaveza trećeg lica na ispunjenje duga ospori, stranke to pitanje moraju razriješiti u parničnom postupku.

Znači da Zakon o izvršnom postupku predviđa mogućnost da se izvršenje odredi i prema licu koje nije označeno u izvršnoj ispravi, što predstavlja izuzetak od pravila da rješenje o izvršenju mora u svim elementima biti identično sa izvršnom ispravom, jer u tom slučaju nema istovjetnosti u osobama tuženog u parničnom postupku i izvršenika u izvršnom postupku. Međutim, ova odredba takođe izričito propisuje da se u slučaju osporavanja ove obaveze, stranke to pitanje moraju razriješiti u parnici.

U konkretnom slučaju, kao dužnik u sudskom poravnanju koje predstavlja izvršnu ispravu označena je „L.p.“ d.o.o. Gradiška, a tražioci izvršenja svoj zahtjev koji je usmjeren prema Prehrambenoj industriji „P.“ a.d. Gradiška, zasnivaju na odredbi člana 8 protokola broj 12/06. Ova odredba predviđa preuzimanje obaveze u iznosu od 138.000,00 KM, po tužbi u predmetu Rs-53/03, te predviđa način i rok izmirenja ove obaveze.

Izvršenik je prigovorom na rješenje o izvršenju osporio da je na njega prešla obaveza dužnika označenog u izvršnoj ispravi, zbog čega je prvostepeni sud bio dužan stranke uputiti na parnicu, radi razrješenja ovog spornog pitanja, jer ovaj slučaj predstavlja izuzetak od pravila da sporne činjenice između stranaka rješava izvršni sud, te od pravila da izvršni sud ne može prekinuti izvršni postupak da bi sačekao odluku nadležnog suda o prethodnom pitanju, koje je propisano odredbom člana 34 stav 1 Zakona o izvršnom postupku.

U ovom slučaju, izvršni sud mora povodom izjavljenog prigovora izvršenika stranke uputiti na parnicu i sačekati ishod parničnog postupka, jer do izvršenja može doći tek kada stranke pitanje pasivne legitimacije razriješe u parničnom postupku.

Radi izloženog valjalo je ukinuti prvostepeno rješenje i predmet vratiti prvostepenom sudu, na osnovu člana 235 stav 1 tačka 2 Zakona o parničnom postupku, u vezi sa članom 21 stav 1 Zakona o izvršnom postupku.

(Rješenje Okružnog suda u Banjaluci broj 011-0-Ž-08-000 033 od 29.02.2008.g.)

<----->

OMETANJE SUDA U SPROVOĐENJU IZVRŠNIH RADNJI

Član 17 stav 10 Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/03, 85/03, 64/05 i 118/07) u vezi sa stavom 5 istog člana tog zakona

Izvršeniku se osim za odbijanje davanja podataka o imovini u postupku izvršenja može izreći novčana kazna i u slučajevima kašnjenja dostavljanja podataka ako se time ometa sprovođenje izvršenja.

Iz obrazloženja

U konkretnom slučaju izvršenik nije dostavio podatke o pokretnim stvarima po nalogu suda na propisanom obrascu, jer je u Obrascu P1 u tački I u prostoru predviđenom za upis podataka o pokretnim stvarima upisao tekst: „prilog: prepis posjedovnog lista iz katastra“, što se odnosi na nekretnine, a identičan tekst je upisao i na obrascima P2 i P3, predviđenim za dostavu podataka o nekretninama i imovinskim stvarima, te novčanim primanjima i novčanim depozitima.

Tokom postupka izvršenik je u svojim podnescima, a direktor izvršenika i u svojoj izjavi datoj na zapisnik od suda od 22.03.2007. g., tvrdio da nije vlasnik pokretnih stvari i da je u toku sudski spor protiv 6 radnika izvršenika radi povrata kamiona s prikolicama, o čemu je u to vrijeme bio u toku drugostepeni postupak. Te tvrdnje izvršenika osporavao je tražilac izvršenja, pozivajući se na činjenicu da izvršenik ima radnike i da vrši tehničke preglede.

Izvršenik je uz žalbu dostavio ovjerenu listu opreme (tabela br. 3), prema kojoj „J. o.“ AD Filijala Banjaluka na tehničkom pregledu kod izvršenika ima opremu pobrojanu od rednim brojevima 12. – 30, u vrijednosti od 35.503,00 KM.

Tražilac izvršenja nije argumentovano osporio navode izvršenika o neposjedovanju pokretnih stvari niti je dokazao da je izvršenik vlasnik takve imovine, a na njemu je teret dokazivanja te činjenice u smislu odredbi člana 8 i 123 Zakona o parničnom postupku, koji se primjenjuje na odgovarajući način u smislu odredbe člana 21 stav 1 Zakona o parničnom postupku.

Dakle, izvršenik nije dostavio netačne podatke u pogledu svoje pokretne imovine, jer prema stanju spisa takve imovine zaista nema.

Izvršenik je u Obrazac P1 za pokretne stvari naveo podatke koji se odnose na nekretnine, što takav podnesak čini neurednim, ali je sud imao mogućnost da u smislu člana 336 Zakona o parničnom postupku, takav podnesak kao nerazumljiv vrati izvršeniku radi ispravke ili dopune uz navode što treba ispraviti ili dopuniti i odrediti rok za ispravku ili dopunu podneska koji ne može biti duži od 8 dana, pa tek po proteku tog roka prema izvršeniku preduzeti mjere zbog dostavljanja neurednog podneska.

Dakle, ne postoje razlozi za izricanje novčane kazne u pogledu nedostavljanja podataka, jer izvršenik prema stanju spisa nije vlasnik pokretne imovine, a poslove iz svoje registrovane djelatnosti ne vrši vlastitom opremom već opremom uzetom u zakup.

Međutim, prema dostavnicu u spisu izvršenik je zaključak suda od 02.10.2006. g. sa obrascima P1, P2 i P3 primio 04.10.2006. g. i rok od 15 dana za dostavu podataka je istekao 19.10.2006. g., do kada je sudu morao dostaviti tražene podatke, ali ih je dostavio tek 23.10.2004. g., odnosno sa 4 dana zakašnjenja.

Takvo kašnjenje je dovoljan razlog za izricanje novčane kazne, jer se takvim radnjama ometa sprovođenje izvršni radnji, pa je novčanu kaznu trebalo izreći iz tog razloga.

Obzirom na zakonom propisanu obavezu izvršenika da u određenom roku postupi po nalogu suda, minimum i maksimum zapriječene novčane kazne iz člana 17 Zakona o izvršnom postupku, period kašnjenja u dostavljanju obrasca sa podacima i posljedice takvog ponašanje u smislu odugovlačenja postupka odnosno ometanja suda u sprovođenju izvršnih radnji, te imovinske prilike izvršenika, odnosno izražene poteškoće u poslovanju, što proizilazi i iz

činjenice da na svojim računa nema dovoljno sredstava iz kojih bi se naplatilo potraživanje tražioca izvršenja, po ocjeni ovog suda trebalo je novčanu kaznu izreći u manjem iznosu, pa je izvršeniku izrečen minimalni iznos novčane kazne predviđene za pravno lice.

Na osnovu svega izloženo doneseno je rješenje kao u izreci na osnovu člana 235 tačka 3 Zakona o parničnom postupku.

(Rješenje Okružnog suda u Banjaluci broj 011-0-Ž-08-000 321 od 30.06.2008. g.)

<----->

Broj: 65 0 I 640970 17 Spp
Sarajevo, 20.12.2017. g.

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu tog suda broj 65 0 I 640970 17 I od 19.10.2017. g., na osnovu odredbe člana 61. Zakona o parničnom postupku, te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije BiH i Brčko Distrikta, na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 20.12.2017. g. donio je:

O D L U K U

Usvaja se zahtjev Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja, pa Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH izražava sljedeće:

PRAVNO SHVATANJE

Dopušteno je da se potraživanje iz izvršne isprave čija se naplata traži u izvršnom postupku prenese na račun punomoćnika tražitelja izvršenja kada je prijedlog za izvršenje podnesen na temelju punomoći u kojoj je tražitelj izvršenja dao izričito i posebno ovlaštenje punomoćniku (advokatu ili advokatskom društvu) da može u izvršnom postupku naplatiti novčano potraživanje i troškove postupka tražitelja izvršenja putem svog računa (član 304. Zakona o parničnom postupku FBiH).

U situaciji kada je prijedlog za izvršenje podnesen na temelju punomoći za vođenje parnice, a u kojoj nije pobliže određen obim ovlaštenja u punomoći, punomoćnik (advokat ili advokatsko društvo) je ovlašten da u izvršnom postupku od izvršenika primi dosuđene troškove postupka (parničnog i izvršnog) putem svog računa (član 305. stav 1. tačka 3. ZPP).

O b r a z l o ž e n j e

Općinski sud u Sarajevu je dana 19.10.2017. g. po službenoj dužnosti, podnio ovom sudu zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja uz koji je dostavio i spis tog suda broj 65 0 I 640970 17 I.

Sporno pravno pitanje glasi:

„Da li punomoćnik tražitelja izvršenja (advokat ili advokatsko društvo) može u izvršnom postupku naplatiti novčano potraživanje tražitelja izvršenja i troškove postupka putem svog računa ukoliko je tražitelj izvršenja dao izričito i posebno ovlaštenje za takvu naplatu?

Da li punomoćnik tražitelja izvršenja (advokat ili advokatsko društvo) može u izvršnom postupku naplatiti troškove parničnog i izvršnog postupka putem svog računa, ukoliko ga tražitelj izvršenja nije izričito i posebno ovlastio za takvu naplatu?“

U obrazloženju zahtjeva se navodi da je pred Općinskim sudom u Sarajevu u toku izvršni postupak u izvršnom predmetu tražitelja izvršenja Tonke Bošnjak iz Sarajeva, koju zastupa

punomoćnik Asif Plećan, advokat iz Sarajeva, a protiv izvršenika Kantona Sarajevo, kojeg zastupa zakonski zastupnik Kantonalno pravobranilaštvo, a radi naplate potraživanja, novčanog iznosa od 2.229,49 KM izvršenjem na novčanim sredstvima izvršenika. U prijedlogu za izvršenje je predloženo da se glavni dug, zakonske zatezne kamate i troškovi parničnog postupka i troškovi izvršenog postupka prenesu na račun punomoćnika tražitelja izvršenja. Uz prijedlog za donošenje rješenja o dozvoli izvršenja punomoćnik tražitelja izvršenja je priložio punomoć koju je tražitelj izvršenja dao punomoćniku, a kojom je ovlastio punomoćnika da u postupku izvršenja pravosnažne presude pored ostalog može, naplatiti glavni dug, zakonske zatezne kamate i troškove postupka koji mu pripadaju po izvršnoj presudi i da potraživanja – novčanih sredstava može prenijeti na svoj žiro račun.

Općinski sud u Sarajevu navodi da je pored naprijed navedenog predmeta u ovom sudu zavedeno još preko 1000 predmeta, u kojima su izvršenici Federacija BiH i Kanton Sarajevo, a u kojima tražitelji izvršenja predlažu da se cjelokupno potraživanje iz izvršne isprave prenese na račun punomoćnika tražitelja izvršenja, i uz prijedlog su dostavljene punomoći kojima su punomoćnici, advokati ovlašteni za preduzimanje takve radnje.

Potrebu za zauzimanje stava u konkretnom spornom pravnom pitanju Općinski sud u Sarajevu traži iz razloga što na izvršnom odjeljenju ovog suda sudije nemaju jedinstven stav po tom pitanju i da se iz tog razloga donose i različite odluke. Općinski sud navodi da je stav većine sudija na odjeljenju da se odredi izvršenje prenosom potraživanja tražitelja izvršenja na ime glavnog duga, zakonskih zateznih kamata, troškova parničnog i izvršnog postupka, na račun punomoćnika tražitelja izvršenja, ukoliko je uz prijedlog za izvršenje dostavljena punomoć koja sadrži ovlaštenje tražitelja izvršenja za prenos navedenih potraživanja na račun punomoćnika. Takav stav većine sudija se temelji na razlozima da Zakonom o izvršnom postupku nije regulisano pitanje zastupanja stranaka, a da se shodno odredbi člana 21. stav 1. Zakona o izvršnom postupku primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, a odredbom člana 304. Zakona o parničnom postupku je regulisano da stranka može ovlastiti punomoćnika da preduzima samo određene radnje ili da preduzima sve radnje u postupku, pa kako je tražitelj izvršenja u punomoći dao ovlaštenje punomoćniku-advokatu da naplatu potraživanja iz izvršne isprave prenese na svoj račun tj. račun advokata, a koje ovlaštenje je dozvoljeno naprijed navedenom odredbom člana 304. Zakona o parničnom postupku, te je dopušteno da se potraživanje iz izvršne isprave čija se naplata traži u izvršnom postupku prenese na račun punomoćnika tražitelja izvršenja, pa je prijedlog za izvršenje uredan i rješenje o izvršenju podobno za izvršenje na način kako je to rješenjem o izvršenju i određeno.

U zahtjevu se navodi da manji broj sudija ovog suda smatra da se potraživanje utvrđeno izvršnom ispravom, bez obzira na ovlaštenje iz punomoći, primjenom načela formalnog legaliteta, ne može prenijeti na račun punomoćnika tražitelja izvršenja. Ovaj stav obrazlažu da primjenom principa strogog formalnog legaliteta u izvršnom postupku izvršenik može svoju obavezu ispuniti samo u odnosu na tražitelja izvršenja koji je označen u izvršnoj ispravi, primjenom odredbe člana 166. stav 4. ZIP, a prema kojoj će se u Rješenju o izvršenju, radi ostvarenja novčanog potraživanja, kada se izvršenje sprovodi na novčanim sredstvima izvršenika koja se vode na transakcijskom računu, tekućem ili žiro računu izvršenika s kojeg treba obaviti isplatu, te broj računa tražitelja izvršenja na koji isplatu treba obaviti ili drugi način obavljanja isplate. Odredbama Zakona o izvršnom postupku Federacije BiH, koje su zasnovane na načelu strogog formalnog legaliteta, nije predviđena mogućnost da punomoćnik u ime tražitelja izvršenja naplati potraživanje sa računa izvršenika na račun punomoćnika tražitelja izvršenja.

Podnosilac zahtjeva je dao sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja na način da ako je punomoćnik tražitelja izvršenja (advokat ili advokatsko društvo) ovlašten od tražitelja

izvršenja u izvršnom postupku naplatiti novčano potraživanje i troškove postupka, tada punomoćnik tražitelja izvršenja (advokat ili advokatsko društvo) može u izvršnom postupku na svoj račun tj. račun punomoćnika tražitelja izvršenja naplatiti cjelokupno potraživanje iz izvršne isprave (glavni dug, zakonske zatezne kamate, troškove parničnog i izvršnog postupka, sa zakonskom kamatom na iste), imajući u vidu odredbu člana 304. Zakona o parničnom postupku, a kojom je regulisano da stranka može ovlastiti punomoćnika da preduzima samo određene radnje ili da preduzima sve radnje u postupku.

Podnosilac zahtjeva smatra da u situaciji kada je punomoćnik tražitelja izvršenja ovlašten od strane tražitelja izvršenja preduzimati sve radnje u postupku pa i radnju naplate potraživanja tražitelja izvršenja sa računa izvršenika na račun punomoćnika tražitelja izvršenja, a koje ovlaštenje je dozvoljeno odredbom člana 304. Zakona o parničnom postupku, to je dopušteno da se potraživanje iz izvršne isprave čija se naplata traži u izvršnom postupku prenese na račun punomoćnika tražitelja izvršenja, i prijedlog za izvršenje je uredan i takvo rješenje o izvršenju je podobno i za izvršenje na način kako je to određeno prijedlogom za izvršenje.

U situaciji kada punomoćnik tražitelja izvršenja (advokat ili advokatsko društvo) nije u punomoći izričito i posebno ovlašten da može u izvršnom postupku naplatiti troškove parničnog i izvršnog postupka putem svog računa, tada punomoćnik tražitelja izvršenja (advokat ili advokatsko društvo) može u izvršnom postupku na svoj račun tj. račun punomoćnika tražitelja izvršenja može naplatiti troškove parničnog i izvršnog postupka, sa zakonskim zateznim kamatama, obzirom da je odredbom člana 305. stav 1. tačka 3. Zakona o parničnom postupku FBiH propisano da ako je stranka izdala advokatu punomoć za vođenje parnice, a nije pobliže odredila ovlaštenja u punomoći, advokat je ovlašten na temelju takve punomoći od protivne stranke primiti dosuđene troškove.

Vrhovni sud Federacije BiH cijeni da je određeno naznačeno sporno pravno pitanje od značaja za odlučivanje u većem broju predmeta u postupku pred prvostepenim sudom jer o istom još nije zauzeo pravno shvaćanje, a riječ je o pitanju o kojem se može očekivati različita praksa nižestepenih sudova.

Odgovarajući na postavljeno sporno pravno pitanje treba poći od odredbi člana 300., 302., 304. i 305. Zakona o parničnom postupku, koje odredbe propisuju ovlaštenja punomoćnika za zastupanje stranaka (preduzimanje radnji u postupku), a koje odredbe Zakona o parničnom postupku se primjenjuju na odgovarajući načina i u izvršnom postupku shodno odredbi člana odredbi 21. Zakona o izvršnom postupku.

Odredbom člana 302. ZPP propisano je da radnje u postupku što ih punomoćnik preduzima u granicama punomoći imaju isti pravni učinak kao da ih je preduzela sama stranka. Odredbom člana 304. ZPP je propisano da stranka može ovlastiti punomoćnika da preduzima samo određene radnje ili da preduzima sve radnje u postupku, dok je članom 305. stav 1. ZPP propisano da ako je stranka izdala advokatu punomoć za vođenje parnice, a nije pobliže odredila ovlaštenja u punomoći, advokat je ovlašten na temelju takve punomoći (stav 3.) od protivne stranke primiti dosuđene troškove.

Imajući u vidu naprijed citirane odredbe Zakona o parničnom postupku, na sjednici od 20.12.2017. g. Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine je primjenom odredbe člana 61d. stav (1) ZPP zauzeo pravni stav i odlučio kao u izreci ove odluke.

Predsjednica Građanskog odjeljenja
Zdravka Grebo Jevtić, s.r.